

अपंग व्यक्ती, (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम १९९५ नुसार उच्च व तंत्र शिक्षण विभागांतर्गत येणा-या गट ब अराजपत्रित, गट "क" व गट "ड" मधील नामनिर्देशनाने नियुक्ती करावयाच्या पदांवर शारीरिकदृष्ट्या अपंगांसाठी आरक्षण ठेवण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन.
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग
शासन निर्णय

क्रमांक :- अपंग - १००५/(११/२००५)/आस्था-२
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-३२
दिनांक :- १० ऑगस्ट, २००५

वाचा :- शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक: संकीर्ण-१००४/(११/२००४) आस्था-१,
दि २४ ऑगस्ट, २००४.

प्रस्तावना:- उपरोक्त दिनांक २४ ऑगस्ट, २००४ च्या शासन निर्णयान्वये अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम १९९५ (१९९६ चा क्र.१) च्या कलम ३२ व ३३ नुसार या विभागाच्या अखत्यारितील सर्व संचालनालये व सर्व अकृषि विद्यापीठे यांच्या कार्यालयांतील तसेच त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व शासकीय व अनुदानित संस्थांमधील गट ब अराजपत्रित, गट - क व गट - ड मधील पदांवर अपंग व्यक्तींना सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट- १, मध्ये दर्शविल्यानुसार सरळसेवा भरतीमध्ये, अपंगांच्या प्रत्येक प्रवर्गाकरिता १ % याप्रमाणे एकूण ३% आरक्षण ठेवण्यात आले होते.

याचिका क्रमांक १२९/२००३ च्या सुनावणीप्रसंगी मा.उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशानुसार अपंगांसाठी सुयोग्य पदे निश्चित करण्याबाबत सामाजिक न्याय विभागाने तज्ञ समितीची पुनर्रचना केली आहे. या पुनर्रचित तज्ञ समितीने अपंगांसाठी सुयोग्य पदे निश्चित करण्याबाबतच्या या विभागाच्या शासन निर्णयाचे पुनर्विलोकन करून त्यातील त्रुटी दूर करण्यासाठी काही सुधारणा सुचविल्या आहेत.

शासन निर्णय

पुनर्रचित तज्ञ समितीने सुचविलेल्या सुधारणानुसार उपरोक्त दिनांक २४/८/२००४ च्या शासन निर्णयामध्ये अंशतः सुधारणा करून खालीलप्रमाणे सुधारित आदेश देण्यांत येत आहेत.

या विभागाच्या अखत्यारितील १) उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे २) तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. ३) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. ४) कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. ५) ग्रंथालय, संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. व सर्व अकृषि विद्यापीठे यांच्या कार्यालयांतील तसेच त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व शासकीय व अनुदानित संस्थांमधील गट ब अराजपत्रित, गट क व गट ड मधील पदांवर अपंग व्यक्तींना सोबत जोडलेल्या सुधारीत परिशिष्ट- १, मध्ये दर्शविल्यानुसार सरळसेवा भरतीमध्ये, किमान ४०% अपंगत्व असलेल्या अंध /अल्पदृष्टी, कर्णबधीर आणि अस्थिव्यंग या प्रवर्गाकरिता प्रत्येकी १ % याप्रमाणे एकूण ३% आरक्षण ठेवण्यात येत आहे.

२. गट ब अराजपत्रित, गट क व गट ड मधील अपंगांसाठी आरक्षित सर्व पदे सरळसेवा भरतीने भरताना अपंग उमेदवारांसाठी अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम १९९५ (१९९६ चा क्र.१) च्या कलम ३२ व ३३ नुसार शारीरिक पात्रतेचे निकष खालीलप्रमाणे असावेत.

१. अल्पदृष्टी-कलम २ (यू) प्रमाणे

कलम (U):- Person with low vision means a person with impairment of visual functioning even after treatment or standard refractive correction, but who uses or is potentially capable of using vision for the planning or execution of a task with appropriate device.

२. कर्णबधीर :- कलम २ (एल) प्रमाणे

कलम (L):- Hearing impairment means loss of sixty decibels or more in the better ear in the conversational range of frequencies.

३. अस्थिव्यंग :- कलम २ (ओ) प्रमाणे

कलम (O):- Locomotor disability means disability of the bones, joints, muscles leading to substantial restriction of the movement of the limbs or any form of cerebral palsy.

४. अपंग व्यक्ती :- कलम २ (टी) प्रमाणे

कलम (T):- person with disability means a person suffering from not less than forty percent of any disability as certified by a medical authority.

३. या निकषानुसार अपंग व्यक्तींची सरळसेवा भरतीने नियुक्ती करण्यात यावी. विद्येतील पध्दतीने निवड झालेल्या उमेदवारांची शिफारस प्राप्त झाल्यावर अशा उमेदवारांस त्यांच्या शारीरिक पात्रतेसंदर्भात संबंधित सक्षम वैद्यकीय मंडळाने प्रमाणित केल्यानंतरच अशा अपंग व्यक्तींची सरळसेवा पदांवर नियुक्ती करण्यात येईल. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक: एसआरव्ही १०९७/प्र.क्र.३१/९८/१६ अ, दिनांक १६ मार्च, १९९९ मध्ये स्पष्ट केल्यानुसार अपंगांसाठी असलेले आरक्षण हे समांतर आरक्षण असून हे समांतर आरक्षण सामाजिक आरक्षणांतर्गत आरक्षण राहिले. अशा अपंग व्यक्तींची सरळसेवा भरतीने नियुक्ती करताना खालील निकष विचारात घ्यावेत.

- अ) संबंधित सेवाप्रवेश नियमाच्या तरतुदीनुसार अपंग उमेदवार अर्जाबाबत असेल तर,
- ब) या संदर्भातील पदांची कर्तव्ये व जबाबदारी या लक्षात घेवून त्याप्रमाणे वैद्यकीय मंडळाने सक्षम ठरविल्यास,
- क) वर दर्शविल्यानुसार प्रत्येकी एक टक्क्याप्रमाणे एकूण ३% पर्यंत सरळसेवा भरतीमध्ये आरक्षण ठेवून नियुक्ती करण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, व विशेष सहाय्य विभागाच्या पत्र क्रमांक: अपंग-

२००५/प्र.क्र.५४३/सुधार - ३, दिनांक: २३/७/२००५ अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मु. घ. अंबादे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव.

२. मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव.
३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव.
४. मा. मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव
५. मा. राज्यमंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव
६. सर्व मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
७. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने)
८. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२/मुंबई /नागपूर
९. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र १/२ मुंबई /नागपूर
१०. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
११. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
१२. संचालक, रोजगार व स्वयंरोजगार संचालनालय,
महाराष्ट्र राज्य, कोकण भवन, नवी मुंबई.
१३. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५०० प्रती) } सर्व संचालकांना विनंती आहे की, त्यांनी
१४. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. (१०० प्रती) } सदरहू शासन निर्णयाची प्रत त्यांच्या
१५. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. (२०० प्रती) } अधिपत्याखालील सर्व शासकीय
१६. कला संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. (५० प्रती) } तसेच अशासकीय संस्थांना
१८. ग्रंथालय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. (१० प्रती) } पाठवावी व अनुपालन अहवाल
१९. सर्व विद्यापीठांचे कुलसचिव. } सादर करावा.
२०. उच्च व तंत्र शिक्षण विभागातील सर्व उप सचिव, सर्व अवर सचिव, सर्व कार्यासन अधिकारी.
२१. अपर मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
२२. प्रधान सचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
२३. प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
२४. प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
२५. सर्व मंत्रालयीन विभागाचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव.
२६. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
२७. निवड नस्ती, आस्था २

web site :- www.maharashtra.gov.in

संकेतिक नंबर :- २००६०९२९१६०२४६००१

परिशिष्ट-१

शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्रमांक : अपंग १००५/(११ /२००५)/आस्था-२

दिनांक: १० ऑगस्ट, २००५ चे परिशिष्ट

उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
१.	सहाय्यक वैद्यकीय अधिकारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२.	लघुलेखक (उ.श्रे.)	पात्र LV, B, PS	पात्र PD, D	पात्र OL, BL
३.	अधीक्षक (म.वि.व)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
४.	सहाय्यक अधीक्षक (म.वि.व)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
५.	वसतीगृह रक्षक (इ.बी.सी)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
६.	संशोधन सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
७.	भांडार अधिकारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
८.	कार्यशाळा कार्यदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
९.	वसतीगृह अधीक्षक (इ.बी.सी हॉस्टेल)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
१०.	प्रयोगशाळा निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
११.	लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	पात्र PS, LV, B	पात्र PD, D	पात्र OL, BL,
१२.	मुख्य लिपिक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, BL, OA
१३.	संचालकांचे स्वीय सहाय्यक (विज्ञान संस्था)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
१४.	कला निदेशक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA
१५.	कला निदेशक (रा.शै.सं.प्र.प)	पात्र PS, LV	पात्र PD	अपात्र
१६.	संशोधन सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
१७.	हरबेरियम असिस्टंट	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१८.	ग्रंथपाल	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, BL/OA
१९.	जावक सहाय्यक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, OA
२०.	छायाचित्र कलाकार	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२१.	कलाकार-नि-छायाचित्रकार	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२२.	भांडारपाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
२३.	कार्यशाळा कार्यदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
२४.	वरिष्ठ यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२५.	कार्यशाळा अधीक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA

अ.क्र. १	पदाने नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
२६.	वरिष्ठ तंत्रज्ञ	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२७.	कलाकार	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२८.	प्राणी चर्मपुरक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२९.	मिश्रक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
३०.	वरिष्ठ लिपिक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, BL OA
३१.	लघु-टंकलेखक	पात्र PS, LV, B	पात्र PD, D	पात्र OL, BL
३२.	प्रशासकीय सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
३३.	कनिष्ठ यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३४.	काच फुगारी (विज्ञानसंस्था, मुंबई)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३५.	तांत्रिक सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३६.	सहाय्यक ग्रंथपाल (रा.श.सं.प्र.प)	पात्र PS, LV	पात्र PD, D	पात्र OL, OA
३७.	प्रयोगशाला सहाय्यक	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL, OA
३८.	हरबेरियम किपर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३९.	मेट्रेन	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
४०.	वस्तु संग्रहालय सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
४१.	कनिष्ठ लिपिक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, BL
४२.	दूरध्वनी चालक	पात्र PS, LV	अपात्र	पात्र OL, BL, OA
४३.	अभिलेखापाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
४४.	क्षेत्र समाहारक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
४५.	भांडार लिपिक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA
४६.	लिपिक-नि-टंकलेखक	पात्र PS, LV, B	पात्र PD	पात्र OL, BL
४७.	संगीत सहाय्यक	पात्र PS LV, B	पात्र PD	पात्र OL, BL, OA
४८.	चालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
४९.	वाद्यवादक	पात्र PS, LV, B	अपात्र	पात्र OL, BL
५०.	पेटी वादक	पात्र PS, LV, B	अपात्र	पात्र OL, BL
५१.	तबलजी	पात्र PS, LV, B	अपात्र	पात्र BL OL, BL
५२.	तबला कलाकार	पात्र PS, LV, B	अपात्र	पात्र OL, BL
५३.	काच फुगारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५४.	प्रयोगशाला यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५५.	सुतार	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL

अ.क्र.	पदाचे नाव	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबिधीर ४	अस्थिव्यंग ५
५६.	यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५७.	गॅस यांत्रिक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
५८.	मिस्त्री	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५९.	विणकर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
६०.	प्रयोगशालापरिचर	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL, OA
६१.	पदार्थ विज्ञान यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
६२.	तारलंत्री-नि-जल यंत्र चालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र

गट-ड

६३.	ग्रंथालय परिचर	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, OA
६४.	माळी /मालन (रा.श्री.सं.प्र.प)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
६५.	उदवाहक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, BL, OA
६६.	दप्तरी	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, OA
६७.	नार्सक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
६८.	स्वयंपाकी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
६९.	रोप समाहारक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
७०.	क्षेत्र समाहारक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
७१.	शिपाई	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
७२.	पट्टारेकरी	अपात्र	अपात्र	अपात्र
७३.	चौकीदार	अपात्र	अपात्र	अपात्र
७४.	सफाईगार	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, OA, मतीमंद
७५.	कामाठी	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, मतीमंद
७६.	प्रयोगशाला हमाल	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
७७.	पाणीवाला	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
७८.	स्वच्छक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
७९.	सहाय्यक स्वयंपाकी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
८०.	प्राणी परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
८१.	फराश	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
८२.	ग्राऊंडमन	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL

(Handwritten Signature)

अ.क्र.	पदाचे नाव	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
१	२			
८३.	वसतीगृह सेवक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, OA
८४.	दासी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
८५.	उद्यान हमाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
८६.	रेजा	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
८७.	गॅस हमाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
८८.	गॅसवाला	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
८९.	सुतार हमाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
९०.	स्वयंपाकघर सेवक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
९१.	स्वयंपाक दासी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
९२.	तांत्रिक परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
९३.	मुलीद्योग परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
९४.	कर्मशाळा परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
९५.	कंडक्ट्रेस	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
९६.	मेहतर	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, OA, मतीमंद
९७.	मेहत्रानी	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, OA, मतीमंद
९८.	दासी-नि-सफाईगार	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, OA, मतीमंद
९९.	मजदूर	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, OA, मतीमंद
१००.	मदतनीस	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१०१.	ग्रंथालय हमाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१०२.	परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई :- (अभियांत्रिकी, फार्मसी महाविद्यालय व शासकीय तंत्रनिकेतन, मुद्रणतंत्रशास्त्र, वास्तुशास्त्र या संस्थांमधील विशिष्ट पदे)

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंगा प्रवर्ग		
		अंघ ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
१०३	ग्रंथपाल	पात्र PS, LV	पात्र PD/ D	पात्र OL, OA, BL
१०४	निदेशक, कोरीवकाम प्रक्रिया	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१०५	निदेशक, शिलामुद्रण	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१०६	निदेशक, फोटो टाईप सेटींग	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१०७	निदेशक, हस्तजुळणी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१०८	निदेशक, शिलाकार्य	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१०९	निदेशक, चित्रकाच निर्मिती	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
११०	निदेशक, मोनो ऑपरेशन	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१११	निदेशक, छायाचित्र चालक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
११२	निदेशक, बांधणी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
११३	निदेशक, अक्षर मुद्रण	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
११४	निदेशक संकल्पचित्र	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
११५	निदेशक, सेवा अभियांत्रिकी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
११६	सहाय्यक अधिव्याख्याता	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
११७	लघुलेखन निदेशक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL, BL
११८	निदेशक प्रतिरूप मुद्रण	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
११९	निदेशक पंक्तिमुद्रण	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१२०	निदेशक छायाचित्र मांडणी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१२१	कार्यदेशक निदेशक-शर्करा यंत्र अभियांत्रिकी शर्करा व बाष्प यंत्र	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१२२	प्रयोगशाळा निदेशक शर्करा तंत्रज्ञ	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१२३	कार्यक्रम अधिकारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
१२४	उपकरण कार्यदर्शक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१२५	संधारण अभियंता	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१२६	वरिष्ठ रसायनशास्त्रज्ञ	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१२७	प्रथम यंत्रज्ञ	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१२८	सहाय्यक कर्मशाळा अधीक्षक,	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
१२९	आरेखक	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
१३०	कार्यदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१३१	कनिष्ठ निदेशक जुळणी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१३२	कनिष्ठ निदेशक छायाचित्रकला	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१३३	कनिष्ठ निदेशक हस्त जुळणी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१३४	ग्रंथपाल (मुद्रण तंत्रविज्ञान संस्था)	पात्र PS, LV	पात्र PD/D	पात्र OL, BL, OA
१३५	भांडारपाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
१३६	छायाचित्रक चालक	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
१३७	तांत्रिक सहाय्यक (वास्तुशास्त्र)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१३८	रासायनिक सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१३९	प्रभारक उष्म यंत्र (कार्यशाळा)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१४०	चर्माविशेषज्ञ आणि अधीक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१४१	तांत्रिक सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१४२	प्रभारक उष्म यंत्राव्यतिरिक्त	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१४३	तांत्रिक सहाय्यक (विद्युत अभियांत्रिकी)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१४४	विश्लेषक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/ OA
१४५	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र BL/ OA
१४६	सहाय्यक रसायनशास्त्रज्ञ	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१४७	मिस्त्री साधणी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१४८	मिस्त्री मशिन शॉप	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१४९	तांत्रिक सहाय्यक नि-बिनतारी चालक	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL
१५०	तांत्रिक सहाय्यक (धातुशास्त्र)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१५१	सर्वेक्षण उपकरण यांत्रिक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
१५२	यांत्रिक श्रेणी अ	अपात्र	अपात्र	अपात्र
१५३	उपकरण यांत्रिक (विद्युत अभियांत्रिकी)	अपात्र	अपात्र	पात्र OL
१५४	यांत्रिक इलेक्ट्रॉनिक्स व टी.सी.डिपार्टमेंट	अपात्र	अपात्र	पात्र OL
१५५	यांत्रिक श्रेणी, १ (उपकरण विभाग)	अपात्र	अपात्र	अपात्र
१५६	वीजतंत्री	अपात्र	अपात्र	अपात्र
१५७	प्रशीतन व वातानुकूल यांत्रिक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
१५८	लिपिक-नि-भांडारपाल	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र, OL

(Handwritten Signature)

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
१५९	सर्वेक्षण उपकरण दुरुस्तीकार	अपात्र	अपात्र	अपात्र
१६०	निदेशक (शिल्प)	अपात्र	पात्र, PS	पात्र, OL
१६१	गवंडी	पात्र, PS	पात्र PD	पात्र OL
१६२	पॅटर्न मेकर	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
१६३	संधाता	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१६४	नळकारागीर-नि-पत्रे कारागीर-नि-संधाता	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१६५	पत्रे कारागीर नि-नळ कारागीर	अपात्र	पात्र, PD	पात्र, OL
१६६	मशिन शॉप निदेशक	पात्र, PS	पात्र PD	पात्र OL
१६७	जोडारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१६८	सुतार	पात्र, PS	पात्र PD	पात्र OL
१६९	यंत्र कारागीर	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
१७०	कातारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१७१	लोहार	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१७२	साचेकार	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१७३	सुतारकाम मिस्त्री	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
१७४	जोडारी-कातारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१७५	नळकारागीर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र, OL
१७६	नळकारागीर-मिस्त्री	पात्र PS	पात्र PD	पात्र, OL
१७७	गॅस आणि विद्युत वेल्डर	अपात्र	अपात्र	अपात्र
१७८	निदेशक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL, OA
१७९	कातारी श्रेणी एक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१८०	यंत्र कारागीर निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१८१	नळ कारागीर आणि संधाता	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१८२	विणकाम निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१८३	पत्रा धातू कामगार	अपात्र	अपात्र	अपात्र
१८४	शारिरीक प्रशिक्षण निदेशक	अपात्र	पात्र PD	अपात्र
१८५	कार्यदेशक निदेशक (यांत्रिकी, अभियांत्रिकी /बॉयलर प्रात्यक्षिक)	अपात्र	अपात्र	अपात्र
१८६	लोहारकाम निदेशक	अपात्र	पात्र PD	अपात्र

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
१८७	स्पिनींग निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
१८८	कर्मशाळा निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
१८९	काच फुगारी	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
१९०	यांत्रिक (कार्यशाळा)	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
१९१	प्रशीतन व वातानुकूल यांत्रिक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
१९२	वीजतंत्री	अपात्र	अपात्र	अपात्र
१९३	भट्टीचालक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
१९४	मिस्त्री यांत्रिक(धातुशास्त्र)	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
१९५	अभिरक्षक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
१९६	विद्युत उपकरण यांत्रिक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
१९७	इंजिन सहाय्यक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
१९८	विद्युत मिस्त्री	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
१९९	सर्वेक्षण उपकरण यांत्रिक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२००	वर्गिकरणकार	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL, OA
२०१	चालक.कताई व विणकाम	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२०२	यांत्रिक आरेखक (कार्यशाळा)	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
२०३	सर्वसाधारण यांत्रिक	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
२०४	यांत्रिक,श्रेणी ब (धातुशास्त्र)	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
२०५	अभिलेखापाल	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL, OA
२०६	उपकरण अभिरक्षक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२०७	स्वयंचलित यांत्रिक	अपात्र	पात्र PD	पात्र, OL
२०८	कनिष्ठ वीजतंत्री (विद्युत अभियांत्रिकी)	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२०९	विद्युत मशीन दुरुस्तीकार	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२१०	यांत्रिक,श्रेणी २ (उपकरण विभाग)	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२११	तारतंत्री आणि प्रयोगशाळा सहाय्यक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२१२	भूमापन उपकरण यांत्रिक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२१३	बाष्पक परिचर	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२१४	सर्वेक्षण उपकरण अभिरक्षक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२१५	यंत्र परिचर	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२१६	इंजिन परिचर	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
२१७	तांत्रिक प्रयोगशाळा सहाय्यक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL, OA
२१८	तालिकाकार	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२१९	मोटार यांत्रिक	अपात्र	पात्र, PD	पात्र, OL
२२०	स्वयंचलित वीजतंत्री	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२२१	सहाय्यक यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
२२२	ऑईल इंजिन चालक	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
२२३	कुशल कारागीर	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२२४	रंगारी	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२२५	कंट्रोल रूम परिचर	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL
२२६	पत्रे कारागीर	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२२७	आय.सी.ई.यांत्रिक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२२८	कार्यदेशक जोडारी (कार्यशाळा)	पात्र PS	अपात्र	अपात्र
२२९	इंजिन चालक (कार्यशाळा)	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२३०	सहाय्यक प्रभारक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२३१	तारतंत्री	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२३२	नळ कारागीर, स्वच्छताविषयक जोडणीकाम	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२३३	विद्युत उपकरण यांत्रिक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२३४	यांत्रिक, श्रेणी क (धातूशास्त्र)	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२३५	बरीष्ठ प्रयोगशाळा सहाय्यक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२३६	कुशल कारागीर (भूगर्भशास्त्र)	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२३७	रेडियो यांत्रिक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२३८	बरीष्ठ यांत्रिक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२३९	यांत्रिक मुद्रण तंत्र	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२४०	ए.व्ही.एडस टेक्नीशियन	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२४१	सर्वेक्षण भूमापक यांत्रिकी	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२४२	कार्यदेशक, चर्मकला संस्था	पात्र, PS, LV	पात्र, PD	पात्र, OL, OA
२४३	मोटार निदेशक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२४४	वीजतंत्री/यांत्रिक	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२४५	द्वितीय यंत्रज्ञ	पात्र, PS	पात्र, PD	पात्र, OL
२४६	पत्रे कारागीर कातारी	पात्र, PS	पात्र, PD	अपात्र

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
२४७	मोल्डर निदेशक	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
२४८	यांत्रिक जोडारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२४९	कातारी-जोडारी (उपकरण)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२५०	पत्रे कारागीर -नि-नळ-कारागीर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२५१	उपकरण यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२५२	यंत्र सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२५३	बांधणीकार	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२५४	तांत्रिक सहाय्यक (वितरक)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२५५	प्राणी गृहपाल	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२५६	सहाय्यक ग्रंथपाल	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL,OA
२५७	प्रयोगशाळा सहाय्यक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२५८	झेरोग्राफी चालक (भूगर्भशास्त्र)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२५९	यंत्रचालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२६०	प्रयोगशाळा सहाय्यक श्रेणी क	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL,OA
२६१	दूरध्वनीचालक-नि-चौकशी सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL,OA
२६२	समयलेखक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२६३	अभिलेखापाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL,OA
२६४	सहाय्यक भांडारपाल	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL,OA
२६५	सहाय्यक जोडारी	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
२६६	सहाय्यक लोहार	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
२६७	सहाय्यक पेंटनमेकर व साचेकार	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
२६८	चालक-नि-क्षेत्र सहाय्यक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२६९	वितरण (मुद्रण तंत्रविद्या संस्था)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२७०	पंप परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL,OA
२७१	सहाय्यक उपकरण दुरुस्तीकार	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२७२	इंजिन चालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२७३	कुशल कारागीर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
२७४	पट्टारक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२७५	सहाय्यक कातारी,श्रेणी १,२,३	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२७६	सहाय्यक प्रयोगशाळा परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL,OA

(Handwritten Signature)

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
२७७	गॅस यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२७८	संग्रहालय सहाय्यक	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL,OA
२७९	सहाय्यक इंजिन चालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२८०	आगवाला	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२८१	पंक्तिमुद्रण यंत्र चालक निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
२८२	निदेशक लिथो यंत्र	अपात्र	अपात्र	अपात्र
२८३	वितरक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
२८४	भांडार परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
२८५	प्रशिक्षणार्थी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
२८६	परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA

सर्वसाधारण पदे

२८७	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)	पात्र PS, LV, B	पात्र PD/D	पात्र BL,OL
२८८	अधीक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA/BL
२८९	कार्यालयीन अधीक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
२९०	संगणक प्रोग्रॅमर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र BL,OL
२९१	वरिष्ठ लेखापरिक्षक	अपात्र	पात्र PD	पात्र BL,OL,OA
२९२	लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	पात्र PS,LV, B	पात्र PD/D	पात्र BL,OL
२९३	प्रमुख लिपिक	पात्र PS,LV	पात्र PD	पात्र BL,OL,OA
२९४	लेखापरिक्षक	अपात्र	पात्र PD	पात्र BL,OL,OA
२९५	सांख्यिकी सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र BL,OL,OA
२९६	वरिष्ठ लिपिक	पात्र PD, LV	पात्र PD	पात्र BL,OL,OA
२९७	प्रमुख लिपिक(निम्न श्रेणी)	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र BL OL,OA
२९८	टिप्पणी सहाय्यक	पात्र PS,LV	पात्र PD	पात्र BL OL,OA
२९९	वरिष्ठ लिपिक (तंत्रनिकेतन)	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र BL OL,OA
३००	वरिष्ठ लिपिक (मुद्रण तंत्रविद्या संस्था)	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र BL OL,OA
३०१	लेखापाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र BL OL,OA
३०२	लघुटंकलेखक	पात्र PS, LV, B	पात्र PD/D	पात्र BL,OL
३०३	टंकलेखक	पात्र PS, LV, B	पात्र PD/D	पात्र BL,OL
३०४	टंकलेखक	पात्र PS, LV, B	पात्र PD/D	पात्र BL,OL

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
३०५	लिपिक-नि-टंकलेखक	पात्र PS, LV	पात्र PD/D	पात्र BL,OL
३०६	कनिष्ठ लिपिक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL
३०७	कनिष्ठ लिपिक(ग्रंथालय)	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL,OA
३०८	कनिष्ठ वसतीगृह लिपिक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL,OA
३०९	लघुटंकलेखक	पात्र PS, LV, LS	पात्र PD/D	पात्र OL, BL
३१०	रोखपाल	अपात्र	पात्रPD	पात्र OL
३११	भांडार लिपिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL,OA
३१२	वाहन चालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
३१३	चालक-तथा-यांत्रिक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
३१४	यंत्र परिचर (मुद्रण तंत्रविद्या)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३१५	सहाय्यक यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३१६	प्रयोगशाळा परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३१७	ग्रंथालय परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३१८	वितरक मुद्रण तंत्रविद्या	पात्र PS	पात्रPD	अपात्र

गट -ड

३१९	नार्सक	पात्र PS, LV	पात्रPD	पात्र OL/OA
३२०	दप्तरी	पात्र PS, LV	पात्रPD	पात्र OL/OA
३२१	रोनिओ चालक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३२२	भांडार परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३२३	उदवाहन चालक	पात्र PS, LV	पात्रPD	पात्र OL/OA/BL
३२४	स्वच्छक	पात्र PS, LV	पात्रPD	पात्र OL/OA
३२५	तांत्रिक हमाल	पात्र PS	पात्रPD	अपात्र
३२६	हमाल श्रेणी एक	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
३२७	हमाल श्रेणी दोन	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
३२८	फराश	पात्र PS	पात्रPD	अपात्र
३२९	माळी	पात्र LV	पात्र PD, D	पात्र OL
३३०	सहाय्यक माळी	पात्र LV	पात्र D	पात्र OL
३३१	प्रमुख माळी	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL
३३२	श्रम परिचर	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL

अ.क्र. १	डादाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबिधीर ४	अस्थिव्यंग ५
३३३	माळी	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL
३३४	प्रयोगशाळा परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
३३५	ग्रंथालय परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
३३६	यंत्र परिचर दर्जा दोन	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३३७	सर्वेक्षण उपकरण परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३३८	गॅस इंजिन परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३३९	रुम परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३४०	इंजिन परिचर श्रेणी एक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
३४१	इंजिन परिचर श्रेणी दोन	अपात्र	अपात्र	अपात्र
३४२	पहारेकरी	अपात्र	अपात्र	अपात्र
३४३	अकुशल कारागीर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३४४	ब्लॉक परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३४५	शिपाई	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA
३४६	ड्राईंग वर्ग परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३४७	हमाल	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र
३४८	सफाईगार	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA

व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

३४९	लघुलेखक (उ.श्रे)	पात्र PS, LV, B	पात्र PD/D	पात्र OL/BL/OA
३५०	लघुलेखक (नि.श्रे)	पात्र PS, LV, B	पात्र PD/D	पात्र OL/BL
३५१	लेखापरिक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA
३५२	तांत्रिक सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३५३	आरेखक	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
३५४	चलचित्रपट यंत्रचालक	अपात्र	अपात्र	पात्र OL
३५५	वाहनचालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र

गट-ड

३५६	लोहमुद्रक	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
३५७	नार्डक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३५८	रोनिओ चालक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३५९	दफ्तरी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL, OA

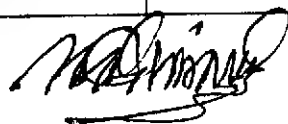

शिकाऊ उमेदवार योजना (मुलभूत प्रशिक्षण व संबंधीत औद्योगिक केंद्रासह)

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
३६०	कनिष्ठ सर्वेक्षक -नि-कनिष्ठ-प्रशिक्षणार्थी सल्लागार (तां.)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
३६१	कनिष्ठ सर्वेक्षक - नि- कनिष्ठ प्रशिक्षणार्थी सल्लागार (अ.तां)	पात्र	अपात्र	पात्र OL
३६२	सहाय्यक प्रशिक्षणार्थी सल्लागार (अतां)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३६३	कार्यदेशक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३६४	गणित निदेशक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३६५	चित्रकला निदेशक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३६६	संलग्न व्यवसाय निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३६७	व्यवसाय निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३६८	विज्ञान निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३६९	रजा राखीव निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३७०	प्रात्यक्षिक निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३७१	भांडारपाल	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३७२	वसतीगृह अधीक्षक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३७३	वसतीगृह लिपिक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA

औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था

३७४	वैद्यकीय अधिकारी (गट क)	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL
३७५	लघुलेखक निदेशक	पात्र PS, LV, B	पात्र PD/D	पात्र OL, BL
३७६	गट निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
३७७	दूरचित्रवाणी निदेशक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
३७८	व्यापार व्यवस्थापन निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३७९	भांडार अधीक्षक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३८०	मिलर्राईट कार्यदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३८१	गणित निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३८२	चित्रकला निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३८३	संलग्न व्यवसाय निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंगा ५
३८४	व्यवसाय निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/ OA
३८५	चालक निदेशक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
३८६	रजा राखीव निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/ OA
३८७	निदेशक इंग्रजी भाषा	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३८८	वाणिज्य निदेशक	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL/ OA
३८९	आरेखक स्थापत्य निदेशक	अपात्र	पात्रPD	पात्र OL/OA
३९०	ऑटो इलेक्ट्रिक निदेशक	अपात्र	पात्रPD	पात्र OL/OA
३९१	शिल्प निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३९२	मिलराईट निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३९३	हिंदी भाषा निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३९४	भांडारपाल	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
३९५	मिलराईट	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
३९६	मिलराईट मॅटेनन्स यांत्रिक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL
३९७	ग्रंथपाल	पात्र PS, LV	पात्रPD	पात्र OL/BL/OA
३९८	स्विच फलक चालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
३९९	ऑटो इलेक्ट्रीशियन	अपात्र	अपात्र	अपात्र
४००	वसतीगृह -अधीक्षक-नि-शारीरिक प्रशिक्षण-निदेशक	पात्र PS	पात्रPD	अपात्र
४०१	मिश्रक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४०२	मिश्रक तथा व्रणोपचारक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४०३	सुतार	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४०४	सहाय्यक भांडारपाल	पात्रPS	पात्रPD	अपात्र
४०५	वसतिगृह लिपिक	पात्रPS	अपात्र	पात्र OL/OA
४०६	स्विचफलक परिचर	अपात्र	अपात्र	अपात्र
४०७	पट्टीबंधक	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
४०८	उद्वाहक	पात्र PS, LV	पात्रPD	पात्र OL
४०९	कार्यशाळा परिचर	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४१०	भांडार परिचर	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OA/OL

शासकीय तांत्रिक माध्यमिक शाळा

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
४११	अधीक्षक.शा.तां.म.शाळा-नि-औद्योगिक शाळा	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४१२	अभियांत्रिकी अधीक्षक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
४१३	अधिव्याख्याता,अभियांत्रिकी	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL
४१४	सहाय्यक अभियांत्रिकी अधीक्षक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL
४१५	पर्यवेक्षक(तांत्रिक)(वि.आय.डी.सी)	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL
४१६	सहाय्यक अधिव्याख्याता	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL
४१७	कनिष्ठ अधिव्याख्याता	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL
४१८	सहाय्यक अध्यापक (मुलींची व्यावसायिक शिक्षण संस्था, औरंगाबाद)	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
४१९	सहाय्यक अध्यापक (मुलींची व्यावसायिक शिक्षण संस्था,औरंगाबाद)	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
४२०	सहाय्यक,अध्यापिका (मुलींची व्यावसायिक शिक्षण संस्था, औरंगाबाद)	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
४२१	निदेशक ड्रेस मेकिंग व डिझायनिंग	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४२२	कनिष्ठ अधिव्याख्याता,तांत्रिक ड्राईंग	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४२३	प्रथम सहाय्यक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४२४	तांत्रिक आरेखक	अपात्र	पात्रPD	पात्र OL/OA
४२५	वसतीगृह अधीक्षक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४२६	भांडारपाल	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४२७	ग्रंथपाल	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४२८	निदेशक वाणिज्य मुद्रण, शा.तां.मा. शाळा-नि-औद्योगिक शाळा	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४२९	सांधाता व जोडारी निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
४३०	निदेशक,(शा.तां.मा. शा)	पात्रPS	अपात्र	पात्र OL/OA
४३१	विद्युत विलेपक निदेशक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
४३२	पंप व विद्युत मोटार निदेशक	अपात्र	अपात्र	अपात्र

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
४३३	दुचाकी वाहन दुरुस्ती निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
४३४	सर्वसाधारण यांत्रिक निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
४३५	शिवणकाम निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
४३६	साधाता निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४३७	शिवणकाम-नि- कटार्थ निदेशक	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
४३८	सुतारकाम निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४३९	मुद्रणकला निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४४०	जोडारी व कातारी निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४४१	लोहार व साचेकार निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४४२	प्रशिक्षित मिस्त्री निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४४३	वीज तंत्री-नि- तारतंत्री निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४४४	यंत्रमाग निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४४५	अक्षर मुद्रण यंत्रकाम निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४४६	कपाट व लाकडी सामान काम निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४४७	दुचाकी स्वयंचलित यांत्रिक निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४४८	आमेचर व मोटार वायडिंग निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४४९	सुतार तथा- जोडारी निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४५०	जोडारी निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४५१	कातारी निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४५२	लोहार निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
४५३	लेथ यंत्रचालक निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
४५४	गातूकाम निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
४५५	मास्टर निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
४५६	वरिष्ठ चर्मकार निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
४५७	रेडिओ दुरुस्ती निदेशक	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL/OA
४५८	वी जतंत्री निदेशक	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL/OA
४५९	सहाय्यक आरेखक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
४६०	विद्युत तारतंत्री निदेशक	पात्र PS	अपात्र	अपात्र
४६१	हस्तजुळारी निदेशक	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL
४६२	कमर्शियल पेंटर निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL

(Signature)

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अरिशल्यंग ५
४६३	बाष्पक परिचर	पात्रPS	अपात्र	अपात्र
४६४	जुळारी	पात्रPS	अपात्र	पात्र OL
४६५	साचेकार व लोहार	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
४६६	साचेकार	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
४६७	यांत्रिक	पात्रPS	अपात्र	अपात्र
४६८	जोडारी	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
४६९	वीजतंत्री	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
४७०	सुतार	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
४७१	आतारी	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
४७२	गृहविज्ञान सहाय्यक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
४७३	हस्तकला सहाय्यक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
४७४	तारतंत्री	पात्रPS	अपात्र	अपात्र
४७५	पॅटर्न मेकर	अपात्र	पात्रPD	पात्र OL
४७६	वरिष्ठ विणकाम यांत्रिक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
४७७	प्रयोगशाळा सहाय्यक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
४७८	भांडार लिपिक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
४७९	भांडारपाल (मध्यवर्ती वस्त्रनिर्माणतथा औद्योगिक संस्था, नागपूर)	पात्रPS	पात्रPD	अपात्र
४८०	भांडारपाल (शासकीय औद्योगिक कार्यशाळा)	पात्रPS	पात्रPD	अपात्र
४८१	सहाय्यक भांडारपाल	पात्रPS	पात्रPD	अपात्र
४८२	प्रयोगशाळा सहाय्यक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
४८३	सहाय्यक शिवणकाम-नि-कटाई निदेशक	अपात्र	पात्रPD	पात्र OL
४८४	सहाय्यक सुतारकाम निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
४८५	सहाय्यक विद्युत विलेपक निदेशक	अपात्र	अपात्र	अपात्र

यंत्रमाग व विणकाम संस्था

४८६	सहाय्यक अधिव्याख्याता	पात्रPS	अपात्र	पात्र OL/ OA
४८७	सहाय्यक अधीक्षक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
४८८	संशोधन सहाय्यक	पात्रPS	अपात्र	पात्र OL
४८९	अधिव्याख्याता (रंगवणी)	पात्रPS	अपात्र	अपात्र

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंश ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
४९०	अधिव्याख्याता (विणकाम)	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL
४९१	विणकाम व रंगवणी अधिव्याख्याता	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL
४९२	वस्त्रनिर्माण संकल्पना चित्रकार	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL
४९३	चर्मकाम पर्यवेक्षक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL
४९४	कनिष्ठ अधिव्याख्याता	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL
४९५	रंगवणी प्रयोग निदेशक	पात्र PS	पात्रPD	अपात्र
४९६	यंत्रमाग प्रयोग निदेशक	पात्र PS	पात्रPD	अपात्र
४९७	रंगवणी निदेशक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL
४९८	विणकार/रंगवणी/मुद्रण/विणमाला/ प्रयोग निदेशक(सी.टी.आय)	अपात्र	पात्रPD	पात्र OL
४९९	प्रयोग निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५००	हातमाग/विजमाग प्रयोग निदेशक (सी.टी.आय)	पात्र PS	अपात्र	अपात्र
५०१	निदेशक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
५०२	हातमाग /विजमाग प्रयोग निदेशक (सी.टी.आय)	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५०३	हातमाग विणकाम निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
५०४	कुंभारकाम निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
५०५	सुतारकाम निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
५०६	कथिलकाम निदेशक	पात्रPS	अपात्र	पात्र OL/OA
५०७	तेलघाणी निदेशक	पात्रPS	अपात्र	पात्र OL/OA
५०८	कापड विणकाम निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
५०९	हातमाग निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
५१०	विणकाम व रंगवणी निदेशक	पात्रPS, LV	पात्रPD	पात्र OL/OA
५११	वरिष्ठ विणकाम निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
५१२	रसायन निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
५१३	वरीष्ठ विणकाम यांत्रिक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
५१४	विणकाम यांत्रिक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
५१५	विणकार	पात्रPS, LV	पात्रPD	पात्र OL/OA

(Signature)

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
५१६	परिवेष्टक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
५१७	फॅन्सी जॉबर	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५१८	लाकूडकाम यंत्रकारागीर	पात्रPS	पात्रPD	अपात्र
५१९	ग्रामीण कुभारकाम / लाखकाम अन्वेषक	पात्रPS	पात्रPD	अपात्र
५२०	कनिष्ठ जोडारी	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५२१	लोहार	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५२२	जॉबर	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५२३	टॅनिंग कार्यदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५२४	कार्यदेशक कॉटन	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५२५	वुलन कार्यदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५२६	खोदक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५२७	ताफागार	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५२८	ऑटोलूम टॅक्लर	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५२९	ऑटोलूम सहाय्यक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५३०	कारागीर	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५३१	भांडारपाल	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
५३२	विणकर यांत्रिक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५३३	परिवेष्टक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५३४	विणकर	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५३५	अर्धकुशल कारागीर	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
५३६	सहाय्यक निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५३७	सहाय्यक हातमाग विणकाम निदेशक	पात्रPS	पात्रPD	अपात्र

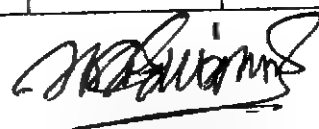
उच्च माध्यमिक तांत्रिक शाळा

५३८	अधिव्याख्याता, निम वैद्यकीय	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
५३९	पूर्णवेळ शिक्षक (व्यावसायिक) (पूरेशी अर्हता)	पात्रPS	अपात्र	पात्र OL
५४०	अधिव्याख्याता, मराठी	पात्रPS	अपात्र	पात्र OL/ OA
५४१	अधिव्याख्याता, गुजराती	पात्रB	अपात्र	पात्र OL/ OA

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
५४३	पूर्णवेळ शिक्षक (व्यावसायिक) (अपूरी अर्हता)	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL
५४३	गणित अधिव्याख्याता	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL/ OA
५४४	अधिव्याख्याता भौतिकशास्त्र	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL/ OA
५४५	अधिव्याख्याता इंग्रजी	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL/ OA
५४६	अधिव्याख्याता रसायनशास्त्र	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL
५४७	निदेशक (निम वैद्यकीय)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५४८	वाणिज्य शिक्षक	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL/ OA
५४९	पूर्णवेळ निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५५०	भाषा शिक्षक	पात्र B	अपात्र	पात्र OL/ OA
५५१	शारीरिक प्रशिक्षण निदेशक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
५५२	सहाय्यक शिक्षक	पात्र B	अपात्र	पात्र OL
५५३	हिंदी शिक्षक	पात्र B	अपात्र	पात्र OL/ OA
५५४	प्रयोगशाळा तंत्रज्ञ (निम वैद्यकीय)	अपात्र	अपात्र	पात्र OL
५५५	टंकलेखक-नि-लघुलेखक निदेशक	पात्र B, LV	पात्र PD	पात्र OL, BL
५५६	लघुलेखन-नि-टंकलेखन निदेशक	पात्र B, LV	पात्र PD	पात्र OL
५५७	वरिष्ठ स्वच्छता निरीक्षक (निम वैद्यकीय)	पात्र PS, LV	पात्र D	पात्र OL/ OA
५५८	कार्यशाळा सहाय्यक	पात्र PS	पात्र D	पात्र OL
५५९	प्रयोगशाळा सहाय्यक (निम वैद्यकीय)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५६०	भांडारपाल-नि-लिपिक (निम वैद्यकीय)	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र

अ.क्र. १	पदाचे नाव	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
५६१	प्रयोगशाळा परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५६२	व्रणोपचारक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५६३	प्रयोगशाळा हमाल (उ.मा.शा)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५६४	तांत्रिक हमाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५६५	मजदूर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५६६	स्वयंपाकी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५६७	पाणीवाला	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५६८	शिपाई-नि-माळी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५६९	प्रयोगशाळा परीचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५७०	सहाय्यक मजूर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५७१	तेलवाला	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५७२	माळी-नि-पहारेकरी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५७३	परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५७४	मदतनीस	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL / OA
५७५	स्वच्छक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL / OA
५७६	प्रमुख आया	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL / OA
५७७	कामाधान	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL
५७८	फराश	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५७९	यंत्र परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL

जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांचे कार्यालय

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
५८०	समुपदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५८१	संशोधन सहाय्यक	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL
५८२	सांख्यिकी सहाय्यक	पात्र	पात्र PD	पात्र OL

मॅटेनन्स युनिट, अमरावती व पनवेल

५८३	प्रवीण शिल्पकारागीर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५८४	कनिष्ठ शिल्पकारागीर (जोडारी)	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL /OA
५८५	कनिष्ठ शिल्पकारागीर (सांधाता)	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL /OA
५८६	कनिष्ठ शिल्पकारागीर (कातारी)	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL /OA

शासकीय तांत्रिक संस्था

५८७	निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५८८	गट निदेशक /प्रशिक्षण अधिकारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA

प्रगत व्यवसाय प्रशिक्षण पध्दती योजन

५८९	शिल्प निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५९०	भांडारपाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५९१	आरेखक यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA
५९२	तांत्रिक सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL /OA

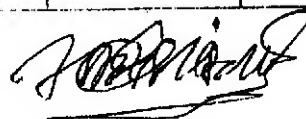
शासकीय चर्मोद्योग शाळा

५९३	शिक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५९४	सहाय्यक अधीक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५९५	चर्मवस्तू कार्यदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५९६	चर्मोद्योग निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५९७	शिल्पकारागीर निदेशक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५९८	श्रमिक कामगार	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
५९९	अकुशल कामगार	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL

व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण महाविद्यालय/विभागीय कार्यालय/जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांना प्रशिक्षण संस्था यांमधील सर्वसाधारण पदे.

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
६००	लघुलेखक (उ.श्रे.)	पात्रPS, LV, B	पात्र PD, D	पात्र OL/ OA
६०१	कार्यालयीन अधीक्षक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
६०२	मुख्य लेखापाल	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
६०३	सहाय्यक लेखाधिकारी	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
६०४	लघुलेखक (नि.श्रे.)	पात्रPS	अपात्र	पात्र OL
६०५	कार्यालयीन अधीक्षक (दोन)	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/ OA
६०६	मुख्य लिपिक	पात्रPS, LV	अपात्र	पात्र OL/BL/OA
६०७	लघुटंकलेखक	पात्रPS, LV, B	पात्रPD	पात्र OL/ BL
६०८	लेखालिपिक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/ B L
६०९	वरिष्ठ लिपिक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/ OA/BL
६१०	टिप्पणी सहाय्यक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL
६११	उच्चस्तर लिपिक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL
६१२	लेखा परीक्षक-नि-लेखापाल	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL/ OA
६१३	लेखापाल	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL/ OA
६१४	रोखपाल	अपात्र	पात्रPD	पात्र OL
६१५	टंकलेखक	पात्रPS, LV, B	पात्र PD/D	पात्र OL, BL
६१६	निम्नस्तर लिपिक	पात्रPS, LV	पात्रPD	पात्र OL
६१७	कनिष्ठ लिपिक	पात्रPS, LV	पात्रPD	पात्र OL/OA
६१८	लिपिक-नि-टंकलेखक	पात्रPS, LV, B	पात्र D	पात्र OL/ BL
६१९	लेखा लिपिक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/ BL
६२०	वाहनचालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अरिथव्यंग ५
६२१	शिपाई	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA
६२२	पहारेकरी	अपात्र	अपात्र	अपात्र
६२३	सफाईगार	पात्रPS, LV	पात्रPD	पात्र OL/OA
६२४	गट-ड-नोकर	पात्रPS, LV	पात्रPD	पात्र OL
६२५	हमाल	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL
६२६	माळी	पात्रB	पात्र PD	पात्र OL

राज्य व्यवसाय शिक्षण परिषद महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

६२७	स्वीय सहाय्यक /अधीक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
६२८	स्वीय सहाय्यक तथा निम्नश्रेणी लघुलेखक	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL
६२९	वरिष्ठ लिपिक-नि-लेखापाल	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL/BL/OA
६३०	कनिष्ठ लिपिक-नि टंकलेखक	पात्रB	पात्र PD	पात्र OL/BL
६३१	वाहन चालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
६३२	शिपाई	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA

कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

६३३	लघुलेखक (उ.श्रे)	पात्रPS, LV, B	पात्र PD	पात्र OL/OA
६३४	सहाय्यक अधिव्याख्याता	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
६३५	कार्यदेशक	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL
६३६	ग्रंथपाल	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA /BL
६३७	अधीक्षक	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
६३८	प्रमुख लिपिक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA
६३९	ओतकाम सहाय्यक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
६४०	तंत्र सहाय्यक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
६४१	तंत्र सहाय्यक(चित्रकला व रंगकला)	अपात्र	अपात्र	अपात्र
६४२	सहाय्यक ग्रंथपाल	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपेग प्रवर्ग		
		अंघ ३	कर्णबधीर ४	अस्थिर्यग ५
६४३	वरिष्ठ लिपिक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA/ BL
६४४	टिप्पणी सहाय्यक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA
६४५	भांडारपाल	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
६४६	टंकलेखक (मराठी)	पात्रB, LV	पात्र D	पात्र OL/OA
६४७	चलचित्र चालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
६४८	लिपिक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/ BL
६४९	द्वितीय लिपिक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/ BL
६५०	लेखापाल व भांडारपाल	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL/ OA
६५१	लिपिक टंकलेखक	पात्रPS, LV,B	पात्र PD	पात्र OL
६५२	भांडारपाल	पात्रPS	पात्रPD	पात्र OL/OA
६५३	वाहनचालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र
६५४	यंत्र परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
६५५	गॅस विद्युत सांधाता	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
६५६	कुंभार -नि-परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL

गट - ड

६५७	उदवाहक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL/ OA
६५८	ग्रंथालय परिचर	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL/ OA
६५९	कलागार परिचर	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL
६६०	नाईक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL/ OA
६६१	शिपाई	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
६६२	सफाईगार	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL
६६३	पहारेकरी	अपात्र	अपात्र	अपात्र
६६४	हमाल	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL
६६५	माळी	पात्रB	पात्र D	पात्र OL

(Signature)

अ.क्र. १	पदाचे नाव २	अपंग प्रवर्ग		
		अंध ३	कर्णबधीर ४	अस्थिव्यंग ५
६६६	अधीक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
६६७	जिल्हा ग्रंथपाल	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL/OA
६६८	निरीक्षक	अपात्र	अपात्र	पात्र OA
६६९	तांत्रिक सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
६७०	वितरण सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL
६७१	लघुलेखक (नि.श्रे.)	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL
६७२	प्रमुख लिपिक	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL/OA/ BL
६७३	वरिष्ठ लिपिक	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL/OA/BL
६७४	निर्गम सहाय्यक	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL/OA
६७५	लिपिक-नि-टंकलेखक	पात्र LV, B	पात्र D	पात्र BL/OA
६७६	कनिष्ठ लिपिक	पात्र PS, LV	पात्र PD	पात्र OL/BL
६७७	वाहनचालक	अपात्र	अपात्र	अपात्र

गट-ड

६७८	अलमारी परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA
६७९	नार्क	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL/OA
६८०	पृथक्कार	अपात्र	अपात्र	अपात्र
६८१	ग्रंथालय परिचर	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL/OA
६८२	पुस्तक बांधणीकार	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL
६८३	ग्रंथवाहक	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL
६८४	शिपाई	पात्रPS, LV	पात्र PD	पात्र OL/OA
६८५	चौकीदार	अपात्र	अपात्र	पात्र
६८६	हमाल	पात्रPS	पात्र PD	पात्र OL
६८७	माली	पात्रB, PS	पात्र PD/D	पात्र OL

बरील परिशिष्टातील संक्षिप्त नोंदीचे पूर्ण रूप

PD- Partially deaf

OL-One Leg affected

BL - Both Legs affected

BLA- Both Arms and Legs affected

B- Total Blind

LV- Low Vision

PS- Partially Sighted

OA -One Arm affected

BA- Both Arms affected

MW- Muscular weakness

PB- Partial Blind

D- Total Deaf